

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Caput V. Quænam sit opinio tenuiter probabilis, quæ in hoc decreto
da[m]natur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

cum ob solum dubium nemo damnandus sit. Si vero dicant, id esse probabile, interrogo, an sit probabiliter probabile, vel certo probabile? Si primum, cum apud ipsos probabiliter probabile involvat dubitationem de probabilitate; ea dubitatio non est sufficiens, vt dicatur absolute damnata aliqua opinio. Præter quam quod cum ipsi dicant, opinionem probabiliter probabilem manere damnatam, si id eorum assertum est probabiliter probabile, manebit etiam damnatum per hoc decretum. Si vero dicatur id eorum assertum esse certo probabile, adhuc ea probabilitas non sufficit, vt damnata censeatur per hoc decretum Innocentij, opinio probabiliter probabilis: nam in dubijs, & probabilibus semper standum est pro reo: Cum ergo hi duo Authores opinionem probabiliter probabilem impetant tamquam ream tenuis probabilitatis, standum est pro opinione probabiliter probabili, dum de damnatione non constat plusquam probabiliter. Præterquam quod non potest esse certo probabile, quod sola æquivocatione fulcitur, per quam formido cum dubitatione confunditur.

CAPVT V.

Quenam sit opinio tenuiter probabilis, quæ in hoc decreto damnatur?

SUMMARIVM.

Opinio tenuiter probabilis est de cuius probabilitate dubitatur; & valde differt ab opinione probabiliter probabili. n. 34.

Opinio tenuiter probabilis eadem est, ac opinio dubia probabilitatis. n. 35. Et quenam sint motiva ad dubitandum de probabilitate? Ibidem.

Probabilitas dubia involvit dubium practicum. n. 36.

Tenuis probabilitas affert etiam dubium practicum. n. 37.

Prima pars conclusionis probatur. n. 38.

Ostenditur opinionem tenuiter probabiliter diversam esse à probabiliter probabili. n. 39.

Exempla opinionum tenuiter probabilium. n. 40. remissive.

34. **S**It conclusio. Opinio tenuiter probabilis, quæ in hoc decreto damnatur, est illa, quæ quamvis habeat probabilitatem apparentem, plures tamen viri sapientes dubitant de eius probabilitate; vel de cuius probabilitate merito dubitatur: & quæ talis est, nullo modo est probabiliter probabilis, sed dubie probabilis. In priori parte conclusionis convenio cum Lumbicrio, & Filguera citatis, in posteriori autem dissentio quam longissime ab eis.

35. Ergo iuxta priorem partem conclusionis in idem recidit opinio tenuis probabilitatis, & opinio dubiæ probabilitatis, & de hac late dixi in 3. part. Cris. Theol. disp. 56. cap. 9. art. 3., vbi num. 599. proposui motiva, quæ esse solent ad dubitandum rationabiliter de probabilitate opinionis in hac verba: [Primo dubito de probabilitate opinionis, quando Author, qui illam docet, non est omni exceptione maior iuxta dicta disp. 15. Et ratio, qua nititur, opinio, mihi non satisfacit, nec videtur omnino firma. Secundo. Cum Author vnus, vel alter singularem docet opinionem, nec dat rationem, qua nititur. Tertio. Cum vnus, vel alter docet opinionem, & plures alij dicunt, vel esse improbabilem, vel parum tutam, vel male audire apud Theologos, vel illam non esse audiendam, aut esse reiiciendam. Quarto. Quando datur principium certum, & dubitatur, an ei repugnet opinio, nec proponatur ratio sufficienter firma ad deponendum dubium.

Quin

Quinto. Cum dubitatur, an ratio conclusionis sit levis, an gravis, & firma.] Hucusque ibi. Et quoad hoc ultimum, nomine rationis levis, etiam intelligitur ea, quæ sophistica est, vel laborat in æquivoco. Vbi ergo hæc motiva inventa fuerint, dicendum erit, opinionem esse tenuiter probabilem.

36. Deinde de probabilitate dubia (id est, quando dubitatur de probabilitate) dixi ibidem, illam esse dubium practicum, in quo tutior pars amplectenda est ad praxim; ita ut in materia gravi sit peccatum mortale non sequi partem tutiorem. Et ratio est: quia in quolibet dubio de materia practica, dubium est practicum, dum non occurrit ratio probabilis (intrinseca, vel extrinseca) virtute cuius intellectus deponat dubium: si ergo de probabilitate ipsius rationis dubitatur, quomodo virtute talis rationis probabilis deponetur dubium.

37. Similiter ergo de probabilitate tenui discurrendum est, & dicendum, in probabilitate tenui contineri dubium practicum, in quo tutior pars ex obligatione sequenda est in praxi. Nam ipsa tenuitas probabilitatis non est sufficiens ad deponendum dubium, quod occurrit.

38. Ex quibus manifeste patet prior pars conclusionis, nempe opinionem tenuiter probabilem esse illam, de cuius probabilitate multi viri docti dubitant; aut quando de tali probabilitate merito dubitatur. Tum quia, cum non sit tenuiter probabilis ea, quæ est minus probabilis, & minus tuta materialiter, neque ea, quæ est probabiliter probabilis, ut ex decursu huius dissertationis constat; nihil aliud restat, in quo possit consistere tenuitas probabilitatis. Tum etiam quia non potest dici tenuiter probabilis, quæ est certo falsa, vel certo improbabilis; rursus, ut ex hac damnatione constat, non potest dici

sufficienter probabilis ad regendam conscientiam: ergo solum potest dici tenuiter probabilis ea, quæ quamvis habeat aliquam probabilitatem apparentem, generat dubium practicum, in quo tutior pars eligenda sit. Ergo tenuiter probabilis dicenda est illa, de cuius probabilitate merito dubitatur apud sapientes.

39. Secunda pars conclusionis, nempe quod ea opinio, de cuius probabilitate merito dubitatur, non sit probabiliter probabilis, satis constat ex dictis cap. 3. & 4. Et ulterius ostenditur. Nemo enim format iudicium probabile de parte minus tuta in eo, circa quod habet dubium practicum, in quo tutior pars sequenda est: sed de probabilitate opinionis tenuiter probabilis habetur dubium practicum, in quo tutior pars sequenda est, ut constat ex dictis: ergo nemo formare potest iudicium probabile de eius probabilitate. Ergo ea non potest esse probabiliter probabilis.

40. Huius generis opinionum tenuiter probabilem, quæ, ut satis ostendi, nihil differunt ab opinionibus dubiæ probabilitatis, multa exempla dedi in part. 3. Cris. Theolog. tract. 4. & in hoc opere disert. 1. cap. 6. Legat, qui volet.

CAPVT VI.

Satisfit argumentis cap. 2. propositis.

SUMMARIUM.

Qui format iudicium probabile de probabilitate opinionis, non habet dubium practicum de illa, sed potius iudicium reflexum certum. num. 41. Cancellarius ille dubitavit de probabilitate opinionis, & ideo damnatus fuit. n. 42. & 43.

Gg 2 Qua-